

Títol del treball:	Eficàcia d'una intervenció infermera de "health coaching" sobre l'activació de persones amb una o més malalties cròniques visitades a l'Atenció Primària
---------------------------	--

Nom i cognoms del ponent:	Cibeles Moreno Chico
Adreça correu electrònic ponent:	
Telèfon de contacte:	

Autors

Nom i cognoms	Categoria professional	Institució / Lloc de treball
1. Cibeles Moreno Chico	Dra. Infermeria	Mutua de Terrassa/ Unitat Funcional de Crònics Terrassa, CAP Rambla
2. Callista Roy	Dra. Infermeria	Boston College/ William F. Connell School of Nursing
3. Cristina Monforte Royo	Dra. Infermeria	Universitat Internacional de Catalunya/ Departament d'Infermeria
4. Luis Gonzalez de Paz	Dr. Infermeria	Consorci Atenció Primària de Salut Barcelona Esquerra/ CAP Les Corts
5. Maria Dolores Navarro Rubio	Dra. Medicina	Sant Joan de Deu Hospital de Nens/ Directora Àmbit de Participació i Capacitació de Pacients
6. Albert Gallart Fernández-Puebla	Dr. Infermeria	Universitat Internacional de Catalunya/ Departament d'Infermeria

Resum de la recerca:

Ha de tenir els següents apartats: introducció, objectius, metodologia, resultats i conclusions. Opcional, màxim dues taules de resultats. *Extensió màxima 650 paraules.*

Introducció

La situació epidemiològica actual està caracteritzada per una alta incidència i prevalença de malalties cròniques¹. Patir una o més malalties cròniques afecta el dia a dia multidimensional de la persona². Fer front a aquesta situació implica experimentar un procés que es denomina d'activació, pel qual la persona s'identifica com a responsable de la seva salut i progressivament assoleix coneixements, habilitats i actituds per gestionar la seva situació de malaltia, fer un ús responsable dels recursos sanitaris i participar de forma activa a l'assistència corresponent³.

D'acord al Pla de Salut 2016-2020⁴, fomentar l'activació de les persones amb malalties cròniques des de l'Atenció Primària de salut resulta una necessitat social per encarar el repte epidemiològic en el que ens trobem i alhora una oportunitat individual per millorar els resultats en salut de la societat. En aquest sentit, el "health coaching" és una estratègia d'assessorament holístic centrada en el pacient que fomenta el diàleg i la presa de decisions⁵ i es planteja com a potencialment efectiva per augmentar l'activació, tot i que fins l'actualitat les experiències eficaces han estat descrites fora del nostre àmbit sociogeogràfic⁶.

Objectiu

Avaluar l'eficàcia -en termes de millora d'activació- d'una intervenció infermera de "health coaching" realitzada a la consulta d'Atenció Primària de forma individual i presencial a persones diagnosticades d'una o més malalties cròniques.

Metodologia

Estudi de dos grups quasi-experimental realitzat entre Gener 2015 i Juny 2016. La mostra d'estudi es va reclutar de forma aleatòria d'entre els usuaris majors d'edat del CAP Rambla que estiguessin diagnosticats d'una o més de les patologies cròniques més prevalents al nostre país (hipertensió arterial, diabetis mellitus 2, dislipèmia, MPOC, insuficiència cardíaca, insuficiència renal i artritis)⁷. Els usuaris que un cop informats decidien participar se'ls assignava de forma alterna, no cega, amb raó 1:1 a un dels dos grups d'estudi. El càlcul de la mostra va establir que es requerien 48 persones per grup d'estudi per obtenir una diferència de 7 punts (DE 12) sobre la variable d'estudi principal, l'activació, mesurada amb l'escala autoadministrada de 13 ítems validada a l'espanyol, Patient Activation Measure 13 (PAM13)⁸. El grup control va rebre l'atenció infermera protocol·litzada a l'atenció primària. El grup intervenció va rebre la mateixa atenció i afegit un procés individual i presencial de "health coaching" desenvolupat per una infermera formada externament en dit procediment. La intervenció oferia entre 4-6 sessions multicomponents d'abordatge multidimensional (educatiu, conductual, emocional) envers l'activació.

Les dades es van recollir a l'inici de l'estudi (T₀), al finalitzar la intervenció presencial (a les 6 setmanes del moment inicial pel grup control) (T₁), i als 6 (T₂) i 12 mesos (T₃) d'iniciar l'estudi (per ambdós grups). Previ inici de l'estudi es va rebre l'aprovació del projecte per part del comitè d'ètica.

Per conèixer les característiques sociodemogràfiques de la mostra d'estudi es van calcular els estadístics descriptius. Per avaluar l'efecte de la intervenció sobre els grups d'estudi es van analitzar: 1) les diferències entre grups per cada temps de mesura mitjançant la prova t Student; 2) els canvis entre grups al llarg dels diferents temps de mesura mitjançant models mixtes, ajustant cada variable al seu valor inicial i afegint el grup d'estudi com a covariable.

Resultats

La mitjana d'edat dels participants fou de 65 anys. Més de la meitat van ser homes, casats, jubilats i amb estudis primaris. Les malalties cròniques més prevalents van ser la diabetis, la hipertensió, la dislipèmia i l'MPOC. El grup intervenció (n = 52) en comparació al grup control (n = 52) va mostrar un augment significatiu de l'activació arrel del procés de "health coaching" (73.29 vs. 66.51, p = .006). No obstant, aquesta millora no es va mantenir als 6 i 12 mesos d'iniciar la intervenció.

Conclusions

El "health coaching" és una estratègia eficaç per aconseguir millores a curt termini en l'activació de les persones amb una o més malalties cròniques visitades a l'atenció primària.

Es proposa que futures investigacions analitzin la inclusió d'activitats de manteniment que afavoreixin la consolidació de la millora de l'activació en el temps.

Bibliografia

1. World Health Organisation. Noncommunicable diseases progress monitor 2020. [Internet]. Geneva; 2020. Disponible en: <https://www.who.int/publications-detail/ncd-progress-monitor-2020>
2. Auduly A, Asplund K, Norbergh K-G. The integration of chronic illness self-management. Qual Health Res. 2012;22(3):332-45
3. Hibbard JH, Stockard J, Mahoney ER, Tusler M. Development of the Patient Activation Measure (PAM): conceptualizing and measuring activation in patients and consumers. Health Serv Res. 2004;39(4 Pt 1):1005-26.
4. Departament de salut. Pla de Salut de Catalunya 2016-2020. Un sistema centrat en la persona: públic, universal i just. [Monografia en internet]. Generalitat de Catalunya; 2016. Disponible en: <http://www.salutweb.gencat.cat/url/pladesalut>
5. Wolever RQ, Simmons LA, Sforzo GA, Dill D, Kaye M, Bechard EM, et al. A Systematic Review of the Literature on Health and Wellness Coaching: Defining a Key Behavioral intervention in Healthcare. Glob Adv Heal Med. 2013;2(4):38-57.
6. Kivela K, Elo S, Kyngas H, Kaariainen M. The effects of health coaching on adult patients with chronic diseases: a systematic review. Patient Educ Couns. 2014;97(2):147-57.
7. Departament de Salut. El estado de salud, los comportamientos relacionados con la salud y el uso de servicios sanitarios en Cataluña, 2020. Resumen ejecutivo de los principales resultados de la ESCA del 2020. [Monografía en internet]. Generalitat de Catalunya; 2021. Disponible en: https://salutweb.gencat.cat/ca/el_departament/estadistiques_sanitaries/enquestes/esca/resultats_enquesta_salut_catalunya/
8. Moreno-Chico C, González-de Paz L, Monforte-Royo C, Arrighi E, Navarro-Rubio MD, Gallart Fernández-Puebla A. Adaptation to European Spanish and psychometric properties of the Patient Activation Measure 13 in patients with chronic diseases. Fam Pract. 2017;34(5):627-34.

Taula 1. Característiques sociodemogràfiques de la mostra d'estudi

Variables	Total <i>n</i> = 104	GI <i>n</i> = 52	GC <i>n</i> = 52	<i>p</i>
Gènere, <i>n</i> (%)				1.000 ^a
Masculí	74 (71.2%)	37 (71.2%)	37 (71.2%)	
Femení	30 (28.8%)	15 (28.8%)	15 (28.8%)	
Edat mitjana (<i>DE</i>)	65.56 (7.96)	64.33 (7.86)	66.79 (7.95)	.116 ^b
Estat civil, <i>n</i> (%)				.426 ^a
Solter/a	4 (3.8%)	1 (1.9%)	3 (5.8%)	
Casat/da	80 (76.9%)	43 (82.7%)	37 (71.2%)	
Vidu/a	12 (11.5%)	4 (7.7%)	8 (15.4%)	
Separat/da o divorciat/da	8 (7.7%)	4 (7.7%)	4 (7.7%)	
Nivell educatiu, <i>n</i> (%)				.907 ^a
Primari	55 (52.9%)	29 (55.8%)	26 (50%)	
Secundari	18 (17.3%)	9 (17.3%)	9 (17.3%)	
Formació professional	23 (22.1%)	10 (19.2%)	13 (25%)	
Universitari o major	8 (7.7%)	4 (7.7%)	4 (7.7%)	

(DE) Desviació estàndard; (GC) Grup control ;(GI) Grup intervenció

Prova d'anàlisi estadístic: ^a Chi-quadrat, ^b t de Student

Taula 2. Resultats de l'anàlisi de l'efecte de la intervenció sobre els grups d'estudi en els diferents temps de mesura.

Variable	Grup	T ₁						T ₂						T ₃					
		Unadjusted ^b			Adjusted ^d			Unadjusted ^b			Adjusted ^d			Unadjusted ^b			Adjusted ^d		
		n	Mitjana (DE)	p ^c	Mitjana (DE)	p		n	Mitjana (DE)	p ^c	Mitjana (DE)	p		n	Mitjana (DE)	p ^c	Mitjana (DE)	p	
PAM-13 ^a																			
	GI	52	73.03 (15.20)		73.29 (1.70)	.040	50	65.53 (13.11)	.366	65.90 (1.57)	.448	48	65.97 (13.36)	.960	66.36 (1.94)	.782			
	GC	52	66.80 (15.29)		66.51 (1.70)	.006	52	67.85 (12.63)		67.57 (1.54)		50	66.11 (15.99)		65.61 (1.90)				

(DE) Desviació estàndard; (GC) Grup control; (GI) Grup intervenció

^a Escala de mesura de l'activació, Patient Activation Measure 13 validada a l'espanyol.

^b Mesures no ajustades

^c Prova d'anàlisi de les dades, t de Student

^d Mesures ajustades al valor inicial i afegint el grup d'estudi com a covariable

T₁ = dades obtingudes al finalitzar la intervenció de health coaching pel grup intervenció (a les 6 setmanes de l'inici (T₀) pel grup control); T₂ = dades obtingudes als 6 mesos de l'inici de l'estudi; T₃ = dades obtingudes als 12 mesos de l'inici de l'estudi.